

Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai

Dabartinio sąskaitų plano sąskaitų likučių perkėlimas į bendrojo viešojo sektoriaus sąskaitų plano sąskaitas

Likučių perkėlimo eiga

Laikotarpis (mėn.)	200X 11	200X 12	200Y 01	200Y 02	200Y 03	200Y 04	200Y 05	200Y 06
Individualiojo sąskaitų plano patvirtinimas								
Turto ir įsipareigojimų inventorizacija								
Likučių perkėlimo procedūra								
Naujojo sąskaitų plano naudojimas								
Sąskaitų plano peržiūra ir koregavimas								

Atliktini veiksmai iki likučių perkėlimo

- Turto ir įsipareigojimų inventorizacija
- Individualaus sąskaitų plano patvirtinimas
- Turi būti perkelti metų pabaigos (gruodžio 31d.) likučiai

Inventorizacija

Kokius papildomus veiksmus reikia atlikti vykdant metinę inventorizaciją:

Ilgalaikis turtas	Turi būti nustatytas ilgalaikis turtas, kuris nebuvo registruotas apskaitoje. Jei įmanoma, nustatoma tokio ilgalaikio turto vertė. Taip pat turi būti nustatytas turtas, kuris neatitinka ilgalaikio turto pripažinimo kriterijų. Inventorizuojant turimą ilgalaikį turta, būtina atskirai išskirti nenaudojamą turta.
Investicijos	Turi būti inventorizuotos turimos akcijos ir įnašai. Reikalinga informacija: <i>Apie įnašus:</i> vertė <i>Apie akcijas:</i> akcijų skaičius, dalis įstatiniame kapitale (%), akcijų nominali vertė, įstatinio kapitalo dydis, nuosavo kapitalo dydis, įsigijimo būdas (steigimas/ įsigijimas)
Atsargos	Inventorizuojant atsargas, būtina atskirai išskirti: • atsargas, atiduotas naudoti, ir atsargas, kurios neatiduotos naudoti • nenaudojamas sugadintas atsargas ir nenaudojamas atsargas, kurios įsigytos seniau nei prieš vienerius metus
Gautinos sumos	Turi būti nustatytos skolos, kurių gražinimas pradelstas daugiau nei vienerius metus.

Inventorizacija (2)

Kokius papildomus veiksmus reikia atlikti vykdant metinę inventorizaciją:

Atostogos	Turi būti apskaičiuotos nepanaudotos atostogų dienos metų pabaigoje ir vidutinis dienos darbo užmokestis metų pabaigoje.
Sutartys	Turi būti peržiūrėtos darbų vykdymo ar paslaugų teikimo sutartys ir įvertinta, ar metų pabaigoje nėra atlikta darbų, už kuriuos nepateikta sąskaita.
Lizingas	Turi būti peržiūrėtos visos nuomos sutartys ir nustatoma, kurios jų pagal savo esmę atitinka finansinės nuomos (lizingo) sutarčių apibrėžimą. Reikalinga tokia informacija apie kiekvieną turto objektą: • turto objektas, sutarties laikotarpis (pradžios ir pabaigos data), sutarties vertė, sumokėta suma. Turi būti peržiūrėtos beprocentės finansinės nuomos (lizingo) sutartys ir kiekvienos iš jų vertė ir trukmė.
Nuoma	Turi būti peržiūrėtos nuomos sutartys. Reikalinga tokia informacija iš nuomos sutarčių: • turto objektas, sutarties laikotarpis (pradžios ir pabaigos data), įmokos periodiškumas ir dydis.

Inventorizacija (3)

Kokius papildomus veiksmus reikia atlikti vykdant metinę inventorizaciją:

Atidėjiniai

Turi būti peržiūrėti dokumentai, pagal kuriuos yra didesnė nei 50 % tikimybė, kad VSS atsiras įsipareigojimas sumokėti tam tikras sumas (pavyzdžiui, ieškiniai, teisės aktų nuostatos ir pan.), ir įvertintas tokių galimų įsipareigojimų dydis bei data, kada gali atsirasti įsipareigojimas.

Paskolos

Turi būti peržiūrėtos beprocenčių paskolų (suteiktų ir gautų) sutartys, nustatyta jų vertė ir trukmė.

Likučių perkėlimo etapai

- I Likučių buvusio sąskaitų plano sąskaitose grupavimas pagal bendrojo sąskaitų plano reikalavimus
- II Buvusio sąskaitų plano sąskaitų likučių registravimas bendrajame sąskaitų plane
- III Perkeltų buvusio sąskaitų plano sąskaitų likučių įvertinimas pagal VSAFAS
- IV Neregistruotų buvusiame sąskaitų plane likučių registravimas bendrojo sąskaitų plano sąskaitose
- V Ilgalaikių ir trumpalaikių gautinų sumų ir įsipareigojimų grupavimas
- VI Likučių suderinimas
- VII Likučių koregavimas

I. Likučių buvusio sąskaitų plano sąskaitose grupavimas pagal bendrojo sąskaitų plano reikalavimus

Grupavimo taisyklės ir rekomendacijos

- Visi dabartinio sąskaitų plano likučiai turi būti sugrupuojami pagal naujojo sąskaitų plano sąskaitas.
- Grupuojami likučiai turi būti detalizuojami pagal kiekvieną detaliosios (analitinės) sąskaitos eilutę (pvz., pirkėją, tiekėją, ilgalaikio turto kortelę).
- Visas turtas ir įsipareigojimai turi būti grupuojami pagal VSAFAS reikalavimus (pvz., tam tikros turto grupės, kurios buvo priskiriamos ilgalaikiam turtui, turi būti pripažįstamos trumpalaikiu turtu ir atvirkščiai).
- Grupuojant fondų likučius, kai neįmanoma nustatyti finansavimo šaltinio, iš kurio buvo įsigytas atitinkamas turto vienetas, daroma prielaida, kad turtas buvo įsigytas iš labiausiai tikėtino finansavimo šaltinio lėšų.
- Rekomenduojama uždaryti kiek įmanoma daugiau sąskaitų prieš pradėdant grupuoti likučius (pvz., 090, 200, 201, 210, 211, 213, 214, 230, 232, 400, 410).
- Rekomenduojama parengti buvusio sąskaitų plano likučių perkėlimo žiniaraštį (yra pavyzdinė forma).

II. Buvusio sąskaitų plano sąskaitų likučių registravimas bendrajame sąskaitų plane

Registravimo taisyklės ir rekomendacijos

- VSS į savo bendrojo sąskaitų plano ataskaitinio laikotarpio pradžinius sąskaitų likučius (t. y. 2010 01 01) registruoja paskutinės ataskaitinio laikotarpio prieš pradedant taikyti VSAFAS dienos buvusio sąskaitų plano sąskaitų likučius (t. y. 2009-12-31).
- Kiekvienas įrašas atitinkamose sąskaitose turi būti registruojamas kaip dvejetainis įrašas (debetuojant vieną sąskaitą ir kredituojant atitinkamai kitą).
- Užregistravus buvusio sąskaitų plano sąskaitų likučius, naujojo sąskaitų plano 1–2 klasių sąskaitų likučių suma turi būti lygi 3–6 klasių sąskaitų likučių sumai.
- Likučiai turi būti registruojami tik 0–6 klasių naujojo sąskaitų plano sąskaitose. Sąskaitų plano 7–9 klasių sąskaitose likučiai neregistruojami.
- Jei turtas įsigytas iš finansavimo sumų, jo užregistruota (likutinė) vertė turi būti lygi gautų finansavimo sumų likutinei vertei („veidrodis“).

III. Perkeltų buvusio sąskaitų plano sąskaitų likučių įvertinimas pagal VSAFAS

Likučių įvertinimo taisyklės ir rekomendacijos

- Likučių vertė turi būti įvertinta VSAFAS nustatyta tvarka, pavyzdžiui:
  - Tam tikroms turto grupėms registruojamas nuvertėjimas arba vertės padidėjimas;
  - Atsargos gali būti nurašomos (pvz., jei buvo dabartinio sąskaitų plano likučiuose, bet yra atiduotos naudoti);
  - Gautinoms sumoms gali būti registruojamas nuvertėjimas.

IV. Neregistruotų buvusiam sąskaitų plane likučių registravimas bendrojo sąskaitų plano sąskaitose

Neregistruotų likučių registravimo taisyklės ir rekomendacijos

- Atliekant inventurizaciją papildomai turi būti užregistruojamas turtas, grynasis turtas, finansavimo sumos, atidėjiniai ir kiti įsipareigojimai, kurie iki VSAFAS taikymo apskaitoje nebuvo registruojami.

Anksčiau neregistruotų likučių pavyzdžiai:

- Anksčiau apskaitoje neregistruota žemė, miškai, keliai, kiti infrastruktūros statiniai ir kitas turtas;
- Nebaigtų projektų vertė, investicijos ir prestižas;
- Atidėjiniai, sukauptos sąnaudos, ateinančių laikotarpių pajamos.

V. Ilgalaikių ir trumpalaikių gautinų sumų ir įsipareigojimų grupavimas

Grupavimo taisyklės ir rekomendacijos

- Visos ilgalaikės gautinos sumos ir ilgalaikės mokėtinos sumos turi būti išskaidytos į ilgalaikes gautinas ir mokėtinas sumas ir ilgalaikių gautinų ir mokėtinų sumų einamųjų metų dalį.
- Jei VSS yra įsigijęs turto išsimokėtinai per ilgesnį kaip 12 mėnesių laikotarpį ar gavęs ar suteikęs paskolą, kurios gražinimo terminas ilgesnis nei 12 mėnesių, ir sutartyje palūkanos nenurodytos arba jų dydis reikšmingai skiriasi nuo rinkos palūkanų normos, užregistruotų ilgalaikių įsipareigojimų ar gautinų sumų vertė turi būti perskaičiuojama diskontuojant visą sumą iki dabartinės vertės, taikant rinkos palūkanų normą 17-ajame VSAFAS nustatyta tvarka.

Einamųjų metų dalies nustatymo pavyzdys

- 2007 m. VSS gavo 1 mln. litų paskolą, iš jų 200 tūkstančių litų turės būti gražinta 2008 m.

Atitinkamai apskaitoje 2007 m. gruodžio 31 d. turi būti užregistruota:

- 200 tūkstančių – kaip trumpalaikis įsipareigojimas (ilgalaikio įsipareigojimo einamųjų metų dalis);
- 800 tūkstančių – kaip ilgalaikis įsipareigojimas.

VI. Likučių suderinimas

- Visos iš naujo užregistruotos ir pagal VSAFAS įvertintos gautinos ir mokėtinos sumos turi būti suderintos su kitais VSS.

VII. Likučių koregavimas pradėjus apskaitos tvarkymą

Koregavimo taisyklės ir rekomendacijos

- Naujojo sąskaitų plano sąskaitose užregistruotus ir pagal VSAFAS nuostatas įvertintus likučius gali prireikti koreguoti. Koregavimo priežastys gali būti šios:
  - Praėjus daugiau negu vienam kalendoriniam mėnesiui nuo pirmojo VSAFAS taikymo ketvirčio pradžios VSS gavo dokumentus, kurie turėjo būti užregistruoti apskaitoje praėjusiais finansiniais metais ir įtraukti į praėjusių metų ataskaitas;
  - VSS neteisingai sugrupavo buvusio sąskaitų plano likučius ir juos priskyrė neteisingoms naujojo sąskaitų plano sąskaitoms;
  - VSS neteisingai įvertino pradinius likučius;
  - VSS nenustatė turto ar įsipareigojimų, kurie turėjo būti užregistruoti apskaitoje pagal VSAFAS.
- Patvirtinus pirmojo VSAFAS taikymo ketvirčio finansines atskaitas, pradinius likučius koreguoti draudžiama. Po pirmojo ketvirčio nustatytos klaidos registruojamos apskaitoje vadovaujantis 7-uju VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.

Užduotys

Klausimas (1):

Kuris iš pateiktų sakinių yra neteisingas?

- a) Rekomenduojama į naujojo sąskaitų plano sąskaitas perkelti metų pabaigos likučius.
- b) Naujojo sąskaitų plano sąskaitose užregistruotus likučius leidžiama koreguoti pirmaisiais VSAFAS taikymo metais.
- c) Prieš perkeltiant likučius į naujojo sąskaitų plano sąskaitas rekomenduojama uždaryti kiek įmanoma daugiau sąskaitų.
- d) Visi į naujojo sąskaitų plano sąskaitas perkeliami likučiai turi būti įvertinti pagal VSAFAS.

Užduotys

Klausimas (2):

Iš senojo sąskaitų plano sąskaitų į naujojo sąskaitų plano sąskaitas perkeliamus likučius reikia registruoti:

- a) Ne dvejetainiu įrašu, užregistruojant likutį konkrečioje sąskaitoje.
- b) Ne dvejetainiu įrašu, neregistruojant likučių 7–9 klasės sąskaitose.
- c) Dvejetainiu įrašu pagal pateiktas instrukcijas, neregistruojant likučių 7–9 klasės sąskaitose.
- d) Dvejetainiu įrašu pagal pateiktas instrukcijas, neregistruojant likučių 3 klasės sąskaitose.